

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.4.2006
KOM(2006) 177 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**Iværksættelse af Fællesskabets Lissabon-program – Socialydelser af almen interesse i
Den Europæiske Union**

{SEK(2006) 516}

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
I – SOCIALYDELSER – ET FUNDAMENT FOR DET EUROPÆISKE SAMFUND OG DEN EUROPÆISKE ØKONOMI.....	4
1.1. Socialydelser i Den Europæiske Union.....	4
1.2. En generel tendens til modernisering og kvalitetsforbedring	5
1.3. Et sæt fællesskabsrammer, der tager hensyn til forskelle og fremmer modernisering	5
II – ANVENDELSE AF FÆLLESSKABSREGLERNE PÅ OMRÅDET FOR SOCIALE YDELSER - EN NØDVENDIGHED.....	6
2.1. Anvendelse af nærhedsprincippet og sondring mellem økonomiske og ikke-økonomiske forsyningspligtigheder	6
2.2. Den konkrete situation i dag på området for socialydelser	7
2.2.1. Delegation	7
- Hel eller delvis uddelegering af opgaver på det sociale område	7
- Forvaltning af en socialydelse inden for rammerne af et offentlig-privat partnerskab.....	7
2.2.2 Økonomisk kompensation fra det offentlige.....	8
2.2.3. Regulering af markedet.....	8
2.2.4. Forenelighed med reglerne for adgang til markedet	9
III – BEDRE OVERVÅGNING AF OG MERE STØTTE TIL SOCIALYDELSERNE AF ALMEN INTERESSE I EU.....	9
3.1. En grundig høring vedrørende de specifikke kendetegn.....	9
3.2. Overvågning af situationen med hensyn til socialydelser af almen interesse i EU ...	10
KONKLUSION.....	10

INDLEDNING

Modernisering af socialydelserne er et af de vigtigste emner på europæisk plan på nuværende tidspunkt. På den ene side er disse ydelser af central betydning for den sociale samhørighed, og på den anden side medfører omlægningen af ydelserne og deres beskæftigelsespotentialer, at de udgør en integrerende del af Lissabon-strategien. Dette blev bekræftet i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i marts 2006, ligesom det på ny blev understreget, at det indre marked for tjenesteydelser skal gøres fuldt ud operationelt, samtidig med at den europæiske sociale model bevares.

Denne meddelelse er en opfølgning af hvidbogen om forsyningspligtigheder¹, som bl.a. omhandler en systematisk tilgang "for at finde frem til og klarlægge de særlige træk, der kendetegner social- og sundhedsydelser af almen interesse, og indkredse de rammer, der finder anvendelse for dem, og som de kan moderniseres under", en tilgang, som også figurerer i den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden² og Fællesskabets Lissabon-program³. Efter Europa-Parlamentets afstemning ved førstebehandlingen af forslaget til et direktiv om tjenesteydelser i det indre marked den 16. februar 2006 udelukkede Kommissionen sundhedsydelser fra anvendelsesområdet for det ændrede forslag til et direktiv⁴. Den påtog sig at forelægge et specifikt initiativ og er begyndt at overveje dette emne⁵. Følgelig behandles disse ydelser ikke i denne meddelelse. I sit ændrede forslag til et direktiv om tjenesteydelser i det indre marked udelukkede Kommissionen også "*sociale tjenesteydelser i forbindelse med socialt boligbyggeri, børnepasning og støtte til trængende familier og enkeltpersoner*" fra direktivets anvendelsesområde. Nu er det op til lovgiverne på europæisk plan at færdiggøre lovgivningsprocessen.

Denne meddelelse bør ses i sammenhæng med Fællesskabets og medlemsstaternes fælles ansvar for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som er fastlagt i EF-traktatens artikel 16. Den er resultatet af en grundig høring⁶ af medlemsstaterne og civilsamfundets organisationer, som har givet Kommissionen mulighed for at foretage en indledende undersøgelse af de relevante emner og spørgsmål. Kommissionen ønsker at videreføre denne åbne hørings- og refleksionsproces gennem de næste faser, der er beskrevet i denne meddelelse.

Der skal mindes om, at de eksisterende fællesskabsrammer respekterer nærhedsprincippet. Medlemsstaterne kan selv definere, hvad de forstår ved tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, herunder navnlig socialydelser af almen interesse. I de enkelte medlemsstater er det de offentlige myndigheder på et passende niveau, som definerer, hvilke forpligtelser og opgaver der er forbundet med disse ydelser, og fastlægger principperne for tilrettelæggelsen heraf. På den anden side kræver fællesskabsrammerne, at medlemsstaterne overholder visse regler, når de fastlægger ordningerne for opnåelse af de mål og anvendelse af de principper, som de har fastlagt. Denne meddelelse er endnu et skridt i retning af hensyntagen til socialydelsernes specifikke karakter på europæisk plan og en præcisering af de fællesskabsregler, som de ydelser, der er omfattet af reglerne, er underlagt.

¹ KOM(2004) 374 af 12.5.2004.

² KOM(2005) 33 af 9.2.2005.

³ SEK(2005) 981 af 20.7.2005.

⁴ KOM(2006)160 af 4.4.2006.

⁵ Jf. Årlig politikstrategi for 2007, KOM(2006) 122 af 14.3.2006, s. 11.

⁶ Resultaterne af undersøgelsen kan findes på følgende websted:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_protection/questionnaire_en.htm.

I – SOCIALYDELSER – ET FUNDAMENT FOR DET EUROPÆISKE SAMFUND OG DEN EUROPÆISKE ØKONOMI

1.1. Socialydelser i Den Europæiske Union

Hvad forstår vi ved socialydelser i Den Europæiske Union? Ud over sundhedsydelser, der ikke er omfattet af denne meddelelse, findes der to hovedgrupper af socialydelser:

- de obligatoriske og supplerende sociale beskyttelsesordninger, som er organiseret på forskellig vis (gensidige eller erhvervsrelaterede ordninger), og som dækker de største risici (risici forbundet med sygdom, alderdom, arbejdsulykker, arbejdsløshed, pension og handicap);
- andre grundlæggende ydelser, som den enkelte borger tildeles direkte. Disse ydelser, som spiller en rolle med hensyn til at sikre forebyggelse og social samhørighed, består af individuel hjælp, som skal fremme den sociale integration og beskytte de grundlæggende rettigheder. De omfatter først og fremmest hjælp til personer, der har personlige problemer eller er i krise (f.eks. gæld, arbejdsløshed, narkotikamisbrug og opløsning af familien). For det andet omfatter de aktiviteter, der har til formål at sikre, at de pågældende personer kan blive fuldt ud integreret i samfundet (rehabilitering og sprogundervisning for immigranter) og navnlig på arbejdsmarkedet (uddannelse og omskoling). Disse ydelser supplerer og støtter den rolle, som familien spiller med hensyn til tage sig af navnlig de yngste og de ældste samfundsborgere. For det tredje omfatter disse ydelser aktiviteter, der har til formål at integrere personer, der har langvarige sundhedsproblemer eller handicap. For det fjerde omfatter de også sociale boliger, hvilket sikrer socialt dårligt stillede personer eller grupper en bolig. Visse ydelser kan naturligvis omfatte alle fire elementer⁷.

Selv om socialydelser i henhold til fællesskabslovgivningen ikke udgør en særlig juridisk kategori af forsyningspligtigheder, viser listen ovenfor, at de har en særlig plads som grundlag for det europæiske samfund og den europæiske økonomi. Dette skyldes hovedsageligt deres bidrag til en række af Fællesskabets grundlæggende værdier og målsætninger som f.eks. opnåelse af en høj grad af beskæftigelse og social beskyttelse, en høj grad af sundhedsbeskyttelse, ligestilling mellem kvinder og mænd og social og territorial samhørighed. Deres værdi er også et resultat af, at de skal dække en række vitale behov og således sikre grundlæggende rettigheder som f.eks. værdighed og integritet for den enkelte borger. I forbindelse med høringer af medlemsstaterne og civilsamfundets organisationer blev det klart, at som følge af disse specifikke kendetegn har socialydelser i praksis ofte et eller flere af følgende organisatoriske kendetegn⁸:

- De ydes på grundlag af solidaritetsprincippet, hvilket er et krav, og dette afspejles navnlig i, at der ikke vælges eller fravælges dækning af visse risici, eller i, at der for den enkelte ikke er en umiddelbar sammenhæng mellem bidraget og ydelserne.
- De er af generel karakter og tilpasset den enkelte borgers behov og dækker forskellige behov for at sikre overholdelse af de grundlæggende menneskerettigheder og beskytte de mest sårbare borgere.

⁷ Uddannelse er ganske vist en forsyningspligtighed med en klar social funktion, men er ikke omfattet af denne meddelelse.

⁸ Disse kriterier er blevet fastlagt på grundlag af ovennævnte undersøgelse (jf. fodnote 6).

- De har ikke noget lukrativt formål⁹, da de navnlig skal dække de vanskeligste situationer, og de er ofte historisk betingede.
- Frivillige deltager i arbejdet, hvilket er et udtryk for betydningen af borgerskab.
- De er fast forankrede i (lokale) kulturelle traditioner. Dette kommer ofte til udtryk i det tætte forhold mellem leverandøren af tjenesteydelser og modtageren, som gør det muligt at tage hensyn til sidstnævntes specifikke behov.
- Der består et asymmetrisk forhold mellem leverandør og modtager, som ikke kan sammenlignes med et normalt forhold mellem leverandør og forbruger og nødvendiggør finansiering fra en tredjepart.

1.2. En generel tendens til modernisering og kvalitetsforbedring

Socialydelser er en sektor i rivende udvikling, både hvad angår økonomisk vækst og jobskabelse. Der er også en intens søgen efter kvalitet og effektivitet i sektoren¹⁰. Alle medlemsstaterne er begyndt at modernisere deres socialydelser for bedre at kunne løse problemerne med at kombinere generel dækning, kvalitet og økonomisk bæredygtighed. Selv om socialydelserne er organiseret meget forskelligt i medlemsstaterne, tegner der sig visse generelle aspekter i forbindelse med moderniseringsprocessen:

- indførelse af benchmarking-metoder, kvalitetskontrol og inddragelse af brugerne i administrationen
- decentralisering af organiseringen af ydelserne, hvorved myndighederne på lokalt og regionalt plan tildeles et større ansvar
- outsourcing af den offentlige sektors opgaver til den private sektor, hvorved de offentlige myndigheder bliver tilsynsmyndigheder, som skal sikre en "reguleret konkurrence" og en effektiv organisation på nationalt, lokalt eller regionalt plan
- udvikling af offentlig-private partnerskaber og brug af andre finansieringsformer som supplement til offentlig finansiering.

Dette mere konkurrenceprægede miljø og hensyntagen til den enkeltes behov, herunder også behov, der ikke kan dækkes, skaber et klima, som er mere gunstigt for en "social økonomi", som er karakteriseret ved betydningen af leverandører, der ikke har fortjeneste for øje, og dog skal være effektivt og gennemsigtigt.

1.3. Et sæt fællesskabsrammer, der tager hensyn til forskelle og fremmer modernisering

En lang række politiske og økonomiske fællesskabsinitiativer og – aktioner, herunder den sociale dialog, støtter allerede udvikling og modernisering af socialydelserne. Hvad angår finansiering, støtter Den Europæiske Socialfond en lang række projekter vedrørende kvaliteten af de tjenesteydelser, der har til formål at fremme social integration og integration

⁹ I Sodemare-dommen vurderede Domstolen, at betingelsen om fravær af et lukrativt formål kan være foreneligt med princippet om etableringsfrihed.

¹⁰ Jf. bilag 1 til Kommissionens arbejdsdokument, SEK(2006) 516.

gennem beskæftigelse. Ligeledes har EFRU afsat 7 mia. EUR til social- og sundhedsydelser i EU-25 i perioden 2000-2006. Blandt de politiske initiativer har den åbne koordineringsmetode gjort det muligt på europæisk plan at identificere eksempler på god praksis for kvalitetssikring og integration af tjenesteydelser, der har til formål at bekæmpe fattigdom; siden 2005 har den været anvendt direkte på langsigtede pleje- og bistandsydelser. Handlingsprogrammet for social integration fremmer udveksling af god praksis og tværnationalt samarbejde. Andre af EU's aktivitetsområder, navnlig på området for offentlige finanser, sørger også for støtte til modernisering af socialydelserne og et sæt rammer herfor.

EU's initiativer på området for socialydelser tager også udgangspunkt i anvendelse af fællesskabslovgivningen. Dette er en følge af processen med åbning og diversificering, som blev indledt af medlemsstaterne selv og har haft til følge, at en stigende andel af socialydelserne i EU, som indtil nu har været forvaltet af de offentlige myndigheder, nu bliver underlagt Fællesskabets regler for det indre marked og konkurrence. Disse initiativer fra EU's side er i sig selv et tegn på tendensen til modernisering af socialydelserne ved hjælp af større gennemsigtighed og mere effektiv forvaltning og finansiering. De tilskynder til bedre anvendelse af de pr. definition begrænsede budgetmæssige ressourcer, der er afsat til social- og arbejdsmarkedspolitik. De bidrager ligeledes til, at ydelserne bliver præget af større variation og højere kvalitet.

Samtidigt har denne nye situation for de berørte parter medført et behov for, at betingelserne for anvendelse af visse fællesskabsregler præciseres¹¹.

II – ANVENDELSE AF FÆLLESSKABSREGLERNE PÅ OMRÅDET FOR SOCIALE YDELSER - EN NØDVENDIGHED

2.1. Anvendelse af nærhedsprincippet og sondring mellem økonomiske og ikke-økonomiske forsyningspligtigheder

Generelt set giver De Europæiske Fællesskabers Domstols (Domstolens) retspraksis medlemsstaterne frihed til at definere forsyningspligtigheder og at fastlægge de organisatoriske principper for de dermed forbundne tjenesteydelser.

Udnyttelsen af denne frihed skal dog være præget af gennemsigtighed, og forsyningspligtbegrebet må ikke misbruges. Denne frihed forudsætter, at medlemsstaterne overholder fællesskabsretten, når de fastlægger ordningerne for opnåelse af de mål og anvendelse af de principper, som de har fastlagt. De skal f.eks. respektere princippet om ikke-forskelsbehandling og fællesskabslovgivningen om offentlige indkøb og koncessioner, når de tilrettelægger offentlige tjenesteydelser.

Hvis der er tale om tjenesteydelser af økonomisk karakter, skal de derudover være organiseret på en sådan måde, at de er forenelige med andre områder under fællesskabslovgivningen (navnlig den fri udveksling af tjenesteydelser, etableringsfriheden og konkurrencelovgivningen).

På konkurrenceområdet har Domstolen fastlagt, at følgende skal betragtes som erhvervsvirksomhed: alle aktiviteter, der består i, at en virksomhed - uanset dennes retlige status, og hvordan den er finansieret - leverer varer eller tjenesteydelser på et givet marked¹².

¹¹ Denne anmodning om præcisering var et af de vigtigste resultater af høringsprocessen.

Hvad angår fri udveksling af tjenesteydelser og etableringsfriheden, har Domstolen fastlagt, at alle tjenesteydelser, der normalt ydes mod betaling, skal betragtes som erhvervsvirksomhed i traktatens forstand. I traktaten kræves det dog ikke, at den pågældende tjenesteydelse betales direkte af modtageren¹³. Det følger heraf, at næsten alle tjenesteydelser på det sociale område kan betragtes som "erhvervsvirksomhed" i henhold til traktatens artikel 43 og 49.

De offentlige myndigheder og aktørerne på området for socialydelser af almen interesse opfatter den konstante udvikling inden for Domstolens retspraksis, navnlig hvad angår begrebet erhvervsvirksomhed, som en kilde til usikkerhed. På trods af at der ved hjælp af retspraksis og fællesskabslovgivningen¹⁴ er blevet gjort en indsats for at reducere denne usikkerhed og klarlægge betydningen heraf, findes den stadig.

2.2. Den konkrete situation i dag på området for socialydelser

For bedre at forstå, hvordan fællesskabsrammerne konkret anvendes i forbindelse med socialydelser, omhandler denne meddelelse de hyppigst forekommende situationer.

2.2.1. Delegation

- Hel eller delvis uddelegering af opgaver på det sociale område

Hvis de offentlige myndigheder beslutter at uddelegere opgaven til en ekstern partner eller at samarbejde med den private sektor, kan fællesskabslovgivningen om offentlige indkøb og koncessioner finde anvendelse.

I sådanne tilfælde skal det offentlige organ, der uddelegerer en opgave på det sociale område som minimum respektere principperne om gennemsigtighed, ligebehandling og proportionalitet. Derudover fastsætter direktiverne om offentlige indkøb i visse tilfælde mere specifikke forpligtelser. F.eks. kræves det i direktiv 2004/18/EF om bl.a. offentlige indkøb af tjenesteydelser, at de ordregivende myndigheder udarbejder tekniske specifikationer til udbudsdokumenterne, herunder f.eks. udbudsbekendtgørelser, udbudsbetingelser og supplerende dokumenter. Visse medlemsstater og leverandører af tjenesteydelser har i den forbindelse påpeget, at det er vanskeligt på forhånd at give en præcis beskrivelse af specifikationerne for socialydelser, da disse skal tilpasses de trængende personers individuelle behov.

For at løse dette problem kan de tekniske specifikationer fastlægges på grundlag af de ønskede resultater og funktionelle krav. Det betyder, at de ordregivende myndigheder kan nøjes med at fastlægge de mål, som leverandøren af tjenesteydelserne skal nå. Når de tekniske specifikationer fastlægges på denne måde, bør det sikre både den nødvendige fleksibilitet og tilstrækkelig præcision til at identificere kontraktgenstanden.

- Forvaltning af en socialydelse inden for rammerne af et offentlig-privat partnerskab

Offentlig-private partnerskaber (OPP'er) bruges i stigende grad i forbindelse med socialydelser af almen interesse.

¹² Jf. f.eks. sag C-180/98 til C-184/98, Pavlov m.fl.

¹³ Sag C-352/85, Bond van Adverteerders.

¹⁴ Jf. bilag 2 til Kommissionens arbejdsdokument, SEK(2006) 516.

I den forbindelse forekommer det nødvendigt at præcisere begrebet "koncessioner" og reglerne om tildeling heraf samt anvendelsen af bestemmelserne om offentlige indkøb vedrørende oprettelse af enheder med deltagelse af både offentlig og privat kapital, som har til formål at levere offentlige tjenesteydelser (institutionelle OPP'er). Hvad angår institutionelle OPP'er, har høringen vist, at der er behov for en præcisering.

Hvad angår forskellen mellem interne enheder og tredjepartsorganer, blev der opnået betydelige præciseringer med Domstolens dom i Stadt Halle-sagen¹⁵. I henhold til denne dom finder procedurerne for tildeling af offentlige kontrakter anvendelse, så snart en offentlig myndighed har til hensigt at indgå en aftale om levering af tjenesteydelser mod vederlag med en i juridisk henseende selvstændig virksomhed, som den har kapitalinteresser i sammen med en eller flere private virksomheder.

2.2.2 Økonomisk kompensation fra det offentlige

En offentlig myndighed kan beslutte at udbetale kompensation til et eksternt organ for udførelse af en opgave på det sociale område, som er af almen interesse. Denne økonomiske kompensation skal dække de udgifter, der er forbundet med at udføre opgaven, og som en virksomhed, der udelukkende arbejder på markedsvilkår, ikke ville skulle dække. På grundlag af en dom fra Domstolen¹⁶ vedtog Kommissionen¹⁷ en beslutning om statsstøtte, som allerede i betragtelig grad har lempet kravene vedrørende den økonomiske kompensation, der udbetales til leverandører af socialydelser, og tilvejebragt den nødvendige retssikkerhed. Denne beslutning fastsætter i praksis en række lofter og kriterier, som medfører, at den økonomiske kompensation, der udbetales til langt størstedelen af leverandørerne af socialydelser, automatisk betragtes som værende i overensstemmelse med konkurrencereglerne og således fritaget for anmeldelsespligten. Hvad angår det begrænsede antal leverandører af socialydelser, som ikke overholder disse lofter og kriterier, skal Kommissionen stadig have meddelelse om kompensationen¹⁸.

Disse lempelser og forenklinger gælder dog kun, hvis de pågældende leverandører på grundlag af en retsakt på forhånd er blevet tildelt en opgave af almen interesse. Kommissionens Beslutningen tilskynder således medlemsstaterne til en eksplicit uddelegering af de opgaver, de uddelegerer til leverandørerne af socialydelser, hvilket medfører en gennemsigtighed, som er nyttig for alle, herunder både de pågældende leverandører og modtagerne.

2.2.3 Regulering af markedet

Når private operatører leverer en socialydelse, kan medlemsstaten beslutte at gribe ind på markedet ved hjælp af støtteforanstaltninger med henblik på at sikre, at visse mål af almen interesse nås. Medlemsstaterne skal i så fald respektere fællesskabslovgivningen, herunder navnlig traktatens generelle regler og principper for fri udveksling af tjenesteydelser og etableringsfriheden. Der bør i den forbindelse mindes om, at de tjenesteydelser, der er udelukket fra anvendelsesområdet for direktivet om tjenesteydelser i det indre marked, stadig vil være underlagt disse regler og principper.

¹⁵ Sag C-26/03, dom af 11.1.2005.

¹⁶ Sag C-280/00, dom af 24.7.2003, Altmark Trans.

¹⁷ EUT L 312 af 29.11.2005, s. 67-73.

¹⁸ Jf. bilag 2 til Kommissionens arbejdsdokument, SEK(2006) 516.

Etableringsfriheden (EF-traktatens artikel 43) giver en operatør mulighed for at udøve erhvervsvirksomhed i et ubegrænset tidsrum fra et fast driftssted i en anden medlemsstat. Dette sker ofte i forbindelse med socialydelser, som i praksis nødvendiggør brug af infrastruktur (sociale boliger, alderdomshjem osv.).

Fri udveksling af tjenesteydelser (EF-traktatens artikel 49) medfører, at en operatør midlertidigt kan levere tjenesteydelser i en anden medlemsstat uden at være etableret i den pågældende medlemsstat. Etableringsfriheden giver ligeledes en forbruger mulighed for at købe tjenesteydelser af en leverandør, der er etableret i en anden medlemsstat. EF-traktatens artikel 43 og 49 forbyder ikke kun diskriminerende nationale regler, men også alle nationale regler, der gælder både for nationale og udenlandske aktører, og som gør det vanskelig eller mindre attraktivt at udøve disse grundlæggende rettigheder. I henhold til Domstolens retspraksis udgør socialpolitiske målsætninger tvingende almene hensyn, der kan retfærdiggøre foranstaltninger, der har til formål at regulere markedet, som f.eks. kravet om en tilladelse til at levere socialydelser. Domstolen har fastslået, at sådanne foranstaltninger skal bygge på objektive ikke-diskriminerende kriterier, som i forvejen er de berørte parter bekendt, således at de er til støtte for de nationale myndigheders udøvelse af deres skønsbeføjelser. For at være forenelige med fællesskabslovgivningen skal sådanne foranstaltninger også stå i rimeligt forhold til målet. Ydermere skal det sikres, at der er tilstrækkelig klageadgang¹⁹.

2.2.4. Forenelighed med reglerne for adgang til markedet

En analyse af disse eksempler viser fleksibiliteten med hensyn til anvendelse af traktaten, når det, navnlig under henvisning til artikel 86, stk. 2, drejer sig om at anerkende de iboende særlige kendetegn ved disse ydelser, som er af almen interesse. Når foreneligheden af den fremgangsmåde, der anvendes ved udførelse af en opgave af almen interesse, og reglerne for markedsadgang vurderes, tages der derfor hensyn til disse særlige kendetegn. Fællesskabsreglerne tilskynder de offentlige myndigheder til – ud over at definere de opgaver af almen interesse, der uddelegeres til sociale organisationer - at gøre sig klart, hvilket forhold der er mellem de byrder og forpligtelser, der er forbundet med opgaven, og de restriktioner for adgang til markedet, som de anser for nødvendige for at give disse organisationer mulighed for at udføre deres arbejde tilfredsstillende.

III – BEDRE OVERVÅGNING AF OG MERE STØTTE TIL SOCIALYDELSERNE AF ALMEN INTERESSE I EU

3.1. En grundig høring vedrørende de specifikke kendetegn

I denne meddelelse findes en åben liste over kendetegn, der afspejler socialydelsernes særlige karakter som forsyningspligtigheder (jf. afsnit 1.1). Ud over de traditionelle kriterier for almen interesse (universel karakter, gennemsigtighed, kontinuitet, tilgængelighed osv.), som anerkendes for så vidt angår opgaver på det sociale område, vedrører disse kendetegn de organisatoriske forhold og fremgangsmåder, der gælder for dem. De vil være udgangspunktet for Kommissionens høring af alle de berørte parter: medlemsstaterne, leverandørerne af tjenesteydelser og brugerne. Høringen vil navnlig vedrøre:

¹⁹ Jf. f.eks. dom af 20.2.2001, sag C-205/99, Analir.

- de elementer, der udgør disse kendetegn, samt deres relevans for opnåelse af bedre forståelse af de specifikke kendetegn ved tjenesteydelser af almen interesse
- hvordan de kan tages i betragtning af medlemsstaterne, når de definerer socialydelseernes formål af almen interesse og de ordninger, der gælder for disse tilrettelæggelse, med henblik på at sikre en god institutionaliseret sammenhæng med fællesskabsrammerne
- erfaringerne med anvendelsen af fællesskabslovgivningen på området for socialydelser af almen interesse og eventuelle problemer i den sammenhæng
- hvordan Kommissionen kan tage de samme (eller andre) kendetegn i betragtning, når den efterfølgende og i hvert enkelt tilfælde skal kontrollere, om måden, som socialydelserne er organiseret, er forenelig med gældende fællesskabsret.

3.2. Overvågning af situationen med hensyn til socialydelser af almen interesse i EU

For at forbedre både aktørernes og Europa-Kommissionens kendskab til spørgsmål vedrørende anvendelse af fællesskabsreglerne på udviklingen af socialydelser og for at udvide udvekslingen af oplysninger mellem aktørerne og de europæiske institutioner vil der blive fastlagt en procedure for overvågning og dialog i form af rapporter, der udarbejdes hvert andet år.

Rapporterne vil indgå i de samme rammer som andre fællesskabsinitiativer til støtte for modernisering af socialydelserne, herunder navnlig den åbne koordineringsmetode på området for social beskyttelse og integration.

I begyndelsen af 2006 iværksatte Kommissionen en undersøgelse for at indsamle de oplysninger, som er nødvendige for at udarbejde den første af disse rapporter. Oplysningerne skal vedrøre måden, hvorpå sektoren fungerer, dens socioøkonomiske betydning samt konsekvenserne af fællesskabslovgivningens anvendelse. Resultaterne af undersøgelsen forventes medio 2007.

KONKLUSION

Denne meddelelse er endnu et skridt i retning af hensyntagen til socialydelsers særlige karakter på europæisk plan. På dette grundlag vil Kommissionen fortsætte sin høring af medlemsstaterne, leverandørerne af tjenesteydelser og brugerne af tjenesteydelser.

På grundlag af denne åbne høringsproces, som Kommissionen tillægger stor betydning, resultaterne af den undersøgelse af socialydelserne, der gennemføres for nærværende, og Udvalget for Social Beskyttelses arbejde vil Kommissionen offentliggøre den første af de rapporter, som skal udarbejdes hvert andet år, og igen undersøge forholdene for så vidt angår socialydelser af almen interesse eller visse typer af disse ydelser i lyset af den fællesskabsret, der anvendes. Målet er at sikre en bedre hensyntagen til socialydelsernes forskellighed, som beskrevet i afsnit 1.1. ovenfor, og at overveje, hvordan både Kommissionen og medlemsstaterne kan bruge de særlige kendetegn ved socialydelser af almen interesse til at reducere den retsikkerhed, der præger situationer, hvor der er behov for en vurdering af hver enkelt sag. På baggrund af erfaringerne vil Kommissionen beslutte, hvordan denne proces skal følges op, og udpege bedste praksis og i den forbindelse overveje behovet for og de retlige muligheder for at fremsætte et forslag til en retsakt.